

Tien nieuwe profielen voor het vmbo

TEKST: KARIN VAN BREUGEL
BEELD: KOEN VERHEIJDEN

Het vmbo wordt ingrijpend vernieuwd. Vanaf augustus bieden scholen in de bovenbouw tien nieuwe profielen aan, die beter aansluiten op het mbo en de arbeidsmarkt. Het onderwijsaanbod wordt duidelijker, breder en actueler.

Het huidige vmbo is behoorlijk versnipperd. Er zijn bij elkaar ruim dertig verschillende beroepsgerichte programma's die leerlingen kunnen volgen. Voor scholen is dat al een organisatorische uitdaging, maar een dalend aantal leerlingen maakt het nog moeilijker om al die verschillende richtingen in de lucht te houden. Omwille van de praktische organisatie is besloten de keuze te beperken tot tien profielen. Maar ook inhoudelijke argumenten spelen een rol. Sinds het vmbo bijna zeventien jaar geleden werd geïntroduceerd, is het onderwijsprogramma inhoudelijk nauwelijks aangepast. Het werd hoog tijd om daar verandering in te brengen, omdat het vervolgonderwijs en de arbeidsmarkt niet stil zijn blijven staan.

Breedte behouden

Vanaf augustus bieden scholen in de bovenbouw van vmbo-basis/kader/gl één of meer profielen aan. Naar verwachting zullen scholen zich bij hun profielaanbod vooral laten leiden door hun huidige programma en de regionale arbeidsmarkt. Scholengemeenschap De Overlaat, een algemeen toegankelijke vmbo-school in Waalwijk, is ambitieus en gaat maar liefst zeven profielen aanbieden. Algemeen directeur/ bestuurder Otto Dooijes legt uit: 'Op dit moment bieden wij ook al een groot aantal programma's aan. Daardoor zijn we voor een grote groep leerlingen aantrekkelijk en

◀ Otto Dooijes: 'We zetten onder meer fors in op Mobiliteit en transport'

'Inspelen op vraag uit het bedrijfsleven in de regio'

konden we afgelopen jaren fors groeien. Die inhoudelijke breedte willen we uiteraard graag behouden. Gelukkig is ons gebouw geschikt om zoveel verschillende profielen aan te bieden. Zo'n vijf jaar geleden is de school grootscheeps verbouwd en hebben de kleine lokalen plaatsgemaakt voor grote werkpleinen. Op die werkpleinen kun je uitstekend verschillende vakken en profielen naast elkaar aanbieden.'

Strategische kiezen

De Overlaet heeft de definitieve profielkeuze strategisch gemaakt. Dooijes: 'We denken dat we ons met deze profielen goed in de markt zetten en de concurrentie met andere vmbo's aankunnen.' Ook de regionale arbeidsmarkt heeft invloed gehad op de keuze. 'We zetten onder meer fors in op het profiel Mobiliteit en transport. Deze regio is een logistieke hotspot en we willen goed inspelen op de vraag vanuit het bedrijfsleven. Ook het profiel Techniek willen we stevig neerzetten. We gaan bijvoorbeeld een windmolen en zonnecollectoren plaatsen en allerlei moderne technieken aanbieden.'

Vakken

Elk profiel bestaat uit drie delen. Om te beginnen is er een gemeenschappelijk deel dat voor alle profielen hetzelfde is, met vakken zoals Nederlands, Engels en maatschappijleer. Daarnaast is er een profieldeel met vakken die inhoudelijk aansluiten bij het profiel; deze vakken zijn veelal een combinatie van theorie en praktijk. Tot slot is er een keuzedeel, waarop scholen zelf veel invloed hebben. De school bepaalt welke keuzevakken ze aanbiedt, leerlingen kiezen de keuzevakken die inhoudelijk bij hun profiel of hun persoonlijke interesses passen. Sommige scholen bieden leerlingen zelfs de mogelijkheid om keuzevakken uit een ander profiel te kiezen of eventueel zelfs op een andere school.

Aansluiting mbo

De nieuwe profielen moeten leerlingen beter voorbereiden op het mbo, zo is de

gedachte. Of dat in de praktijk ook zo werkt, is nog maar de vraag. Dooijes ziet het nog niet: 'Ik vraag me af of het mbo wel klaar is voor deze vernieuwing. De nieuwe profielen moeten bijdragen aan een doorlopende leerlijn. Vmbo en mbo moeten samen proberen om dubbelingen in beide programma's te voorkomen, zodat we leerlingen misschien zelfs wel een korter studietraject kunnen aanbieden. Op dit moment zijn we hierover in gesprek met verschillende mbo's in de omgeving. Ik merk dat zij niet staan te trappelen om dit met elkaar te gaan regelen. Dat is jammer en baart mij ook wel zorgen.'

Forse investeringen

De invoering van de nieuwe profielen kost veel energie en geld. Omdat docenten voor een deel gewijzigde - en soms zelfs totaal nieuwe - vakken gaan geven, moet er hoe dan ook worden geïnvesteerd in professionalisering. Staatsecretaris Sander Dekker heeft hiervoor 5,5 miljoen beschikbaar gesteld. Volgens de VO-raad is dat voor een dergelijke operatie verbazingwekkend weinig geld. Dooijes deelt die mening. 'Het gebeurt wel vaker dat scholen allerlei dingen moeten veranderen waar ze geen geld voor krijgen. Dat is jammer, maar eigenlijk weet je al van tevoren dat dat gaat gebeuren. Zo werkt het blijkbaar in het Nederlandse onderwijs.'

Gelukkig zijn de vernieuwingen niet uit de lucht komen vallen. Dooijes: 'We wisten al langer dat dit eraan zat te komen. Daarom hebben we onze scholings- en investeringsbudgetten al in een vroegtijdig stadium flink verhoogd. Over de professionalisering maak ik me overigens niet al te veel zorgen. We hebben hier op school bij alle vakken bevoegde docenten. Ik verwacht dat iedereen met een bescheiden hoeveelheid bijscholing straks klaar is om alle nieuwe vakken te gaan geven.'

Niet elke school kan dat zeggen. Eind maart berichtte het AD dat er in augustus naar verwachting zo'n 5000 docenten zijn, die niet de bevoegdheid hebben om de lessen bij de nieuwe vmbo-profielen te geven. Er is dus nog behoorlijk wat werk aan de winkel.

Meer weten over de nieuwe profielen?
Kijk op www.vernieuwingvmbo.nl ◀

Dit zijn de nieuwe vmbo-profielen

- Bouwen, wonen en interieur
- Dienstverlening en producten
- Economie en ondernemen
- Groen
- Horeca, bakkerij en recreatie
- Maritiem en techniek
- Media, vormgeving en ICT
- Mobiliteit en transport
- Produceren, installeren en energie
- Zorg en welzijn